
EBA/GL/2024/06

06/06/2024

Насоки

относно минималното съдържание на правилата за управление
за издателите на токени, обезпечени с активи

Спазване на насоките и задължения за докладване

Статут на насоките

1. В настоящия документ се съдържат насоки, издадени съгласно член 16 от Регламент (ЕС) № 1093/2010¹. В съответствие с член 16, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 1093/2010 компетентните органи, както са определени в член 3, параграф 1, точка (35), буква а) от Регламент (ЕС) 2023/1114, за които се прилагат насоките, и финансовите институции трябва да положат всички усилия за спазване на насоките.
2. Насоките отразяват позицията на Европейския банков орган (ЕБО) за подходящите надзорни практики в Европейската система за финансов надзор или за това как следва да се прилага правото на Съюза в дадена област. Компетентните органи, както са определени в член 4, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1093/2010, за които се отнасят тези насоки, следва да ги спазват, като ги включат в практиките си по подходящ начин (напр. като изменят своята правна рамка или надзорните си процеси), включително когато насоките са насочени основно към институциите.

Изисквания за докладване

3. Съгласно член 16, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 1093/2010, най-късно до 20.11.2024 компетентните органи трябва да уведомят ЕБО дали спазват или възнамеряват да спазват настоящите насоки, а в противен случай — да изложат причините за неспазването им. Ако в посочения срок не постъпи уведомление, ЕБО ще счита, че компетентните органи не спазват насоките. Уведомленията следва да се изпращат чрез подаване на формуляра, достъпен на уебсайта на ЕБО, като се посочи референтен номер „EBA/GL/2024/06“. Уведомленията следва да се подават от лица, имащи подходящи правомощия да отчетат спазване от името на техните компетентни органи. Всяка промяна в статута на спазването също трябва да бъде докладвана на ЕБО.
4. Уведомленията се публикуват на уебсайта на ЕБО в съответствие с член 16, параграф 3.

¹ Регламент (ЕС) № 1093/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски банков орган), за изменение на Решение № 716/2009/ЕО и за отмяна на Решение 2009/78/ЕО на Комисията (ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 12).

Предмет, обхват и определения

Предмет

5. В настоящите насоки се определя в съответствие с член 34, параграф 13 от Регламент (ЕС) 2023/1114 минималното съдържание на правилата за управление за издателите на ТОА, по-специално по отношение на инструментите за наблюдение на рисковете²; плановете за непрекъсваемост на дейността; механизма за вътрешен контрол; одитите, включително минималната документация, която трябва да се използва при одита.

Обхват на прилагане

6. Настоящите насоки се прилагат при издаване на лиценз и регулярно за компетентните органи, както са определени в член 3, параграф 1, точка 35, буква а) от Регламент (ЕС) 2023/1114, и за издателите на ТОА.
7. Насоките се прилагат за всички издатели на токени, обезпечени с активи, независимо от техните съществуващи структури на управление.
8. Всяко позоваване на ръководен орган включва и издатели на ТОА, които са юридически лица, управлявани от едно физическо лице.
9. Издателите на ТОА следва да спазват изискванията, а компетентните органи следва да гарантират, че издателите на ТОА спазват настоящите насоки, включително, когато е приложимо, на групова основа.

Адресати

10. Настоящите насоки са предназначени за компетентните органи, както са определени в член 3, параграф 1, точка 35, буква а) от Регламент (ЕС) 2023/1114.
11. Настоящите насоки са предназначени и за издателите на ТОА, както са определени в член 3, параграф 1, точка 10 от Регламент (ЕС) 2023/1114, за ТОА, както са определени в член 3, параграф 1, точка 6 от същия регламент. Когато издателят на ТОА е кредитна институция, той следва да спазва разпоредбите на дял I, дял V, раздели 12, 12.1, 12.2, 12.3 и дял VI и дял VII във връзка с изискванията, определени в Директива 2013/36/ЕС и насоките на ЕБО относно вътрешното управление³.

² Всяко позоваване на рискове в настоящите насоки следва да включва всички рискове, на които издателите на ТОА са или могат да бъдат изложени, включително рисковете от изпиране на пари и финансиране на тероризма.

³ [Насоки за вътрешно управление съгласно Директива 2013/36/ЕС](#)

Определения

12. Освен ако не е посочено друго, термините, използвани и определени в Регламент (ЕС) 2023/1114, Директива 2014/65/ЕС, „Насоките на ЕБО относно механизмите за вътрешно управление на инвестиционните посредници съгласно ДИП⁴“ и Регламент (ЕС) 2022/2554, имат същото значение в настоящите насоки. В допълнение, за целите на настоящите насоки се прилагат следните определения:

Група	означава група, както е определена в член 2, параграф 11 от Директива 2013/36/ЕС ⁵ .
Оперативна устойчивост	означава способността на издателя на токени, обезпечени с активи, да изпълнява критични или важни функции в моменти на смущения в дейността.
Операционен риск	означава операционен риск, както е посочено в член 4, параграф 1, точка 52 от Регламент (ЕС) № 575/2013.
Ръководен орган в контролната му функция	означава, когато е установен, ръководният орган, който изпълнява ролята си да надзирава и наблюдава вземането на управленски решения.
Ръководен орган в управленската му функция	означава ръководният орган, който действа в ролята си на ефективен ръководител на издателя на ТОА и включва лицата, които ръководят дейността му.

⁴ [Насоки относно вътрешното управление съгласно Директива \(ЕС\) 2019/2034](#)

⁵ [Директива 2013/34/ЕС относно годишните финансови отчети, консолидираните финансови отчети и свързаните доклади на някои видове предприятия](#)

Въвеждане

Дата на влизане в сила

13. Настоящите насоки се прилагат от 20.12.2024.

Насоки

Дял I — Прилагане на принципа на пропорционалност

14. Издателите на ТОА и компетентните органи следва да вземат предвид принципа на пропорционалност, когато прилагат и изпълняват настоящите насоки с цел да гарантират, че правилата за управление са в съответствие с индивидуалния рисков профил на издателя на ТОА и групата, където е приложимо, съизмерими с техния размер и вътрешна организация, съответстващи на техния бизнес модел, подходящи за естеството, мащаба и сложността на техните дейности, и достатъчни за ефективното постигане на целите на относимите регулаторни изисквания и разпоредби.
15. За целите на прилагането на принципа на пропорционалност и за да се гарантира подходящото прилагане на изискванията за управление на Регламент (ЕС) 2023/1114, както е допълнително уточнено в настоящите насоки, издателите на ТОА и компетентните органи следва да вземат предвид следните критерии:
- а. размера на издателя на ТОА, по отношение на общото балансово число;
 - б. правната форма на издателя на ТОА;
 - в. дали издателят на ТОА е регистриран или не;
 - г. класификацията на обезпечения с активи токен, издаден като значим или незначим съгласно членове 43 и 44 и членове 56 и 57 от Регламент (ЕС) 2023/1114
 - д. спецификата, обема и броя на издадените ТОА;
 - е. дали издадените ТОА са допуснати до търговия;
 - ж. механизма за консенсус, използван за издаване и валидиране на ТОА;

- з. естеството и сложността на всички бизнес дейности;
 - и. вида на разрешените дейности и извършваните услуги;
 - й. дали се извършват трансгранични дейности и размера на операциите във всяка юрисдикция;
 - к. размера на резерва от активи;
 - л. вида и сложността на активите, които служат за обезпечаване на даден токен;
 - м. дали държателите на ТОВА са непрофесионални държатели или не;
 - н. използването на доставчици на услуги - трети лица;
 - о. използваните канали за разпространение, включително тези, предоставяни от доставчици на услуги – трети лица; и
 - п. съществуващите системи за информационни и комуникационни технологии (ИКТ), включително мерките за непрекъсваемост на дейността и използването на субекти — трети лица в областта на ИКТ, както е посочено в член 34, параграф 5, първа алинея, буква з) от Регламент (ЕС) 2023/1114.
16. Издателите на ТОВА, които се управляват от едно физическо лице, следва да разполагат с алтернативни механизми, които гарантират стабилното и благоразумно управление на такива издатели и адекватното разглеждане на правилата за управление, включително чрез осигуряване на подходящи механизми за контрол и противодействие при вземането на решения.

Дял II - Роля и състав на ръководния орган

1. Роля и отговорности на ръководния орган

17. В съответствие с член 34 от Регламент (ЕС) 2023/1114 ръководният орган на издател на ТОВА трябва да определи, контролира и носи отговорност за прилагането на надеждни правила за управление, които гарантират ефективно и благоразумно управление на издателя и интереса на държателите на ТОВА, включително разделението на задълженията и установяването, предотвратяването и управлението на конфликти на интереси в рамките на издателя на ТОВА в съответствие с член 32 от Регламент (ЕС) 2023/1114.

18. Задълженията на ръководния орган следва да бъдат ясно определени, като се прави разграничение, когато е приложимо, между задълженията на управленската (изпълнителната) функция и на контролната (неизпълнителната) функция. Отговорностите и задълженията на ръководния орган следва да бъдат описани в документ в писмена форма и да са надлежно одобрени от ръководния орган. Всички членове на ръководния орган следва да бъдат напълно запознати със структурата и отговорностите на ръководния орган и, когато е приложимо, с разделението на задачите между различните функции на ръководния орган.
19. Когато е приложимо следва да има ефективно взаимодействие между действията на ръководния орган в неговата контролна функция и действията на ръководния орган в неговата управленска функция. Двете функции следва да предоставят една на друга достатъчно информация, която да им позволява да изпълняват своите роли. С цел да се разполага с подходящи механизми за контрол и противодействие, вземането на решения в рамките на ръководния орган не трябва да бъде доминирано от един член или от малка подгрупа членове.
20. Отговорностите на ръководния орган следва да включват най-малко определяне, одобряване и надзор на изпълнението на:
 - а. цялостната бизнес стратегия и ключовите политики на издателя в рамките на приложимата правна и регулаторна рамка, като се вземат предвид неговите дългосрочни финансови интереси, платежоспособността и интересите на държателите на ТОВА.
 - б. политиките, изисквани съгласно член 34, параграф 5 от Регламент (ЕС) № 2023/1114; тези политики следва да бъдат съобразени с рисковия апетит и способността за поемане на риск на издателя и с характеристиките, нуждите на клиентите на издателя на ТОВА, на които те ще бъдат предлагани, и на техните потенциални притежатели;
 - в. въведената от издателя организация за издаване на ТОВА, като се уточняват уменията, знанията и експертния опит, изисквани от персонала, и необходимите ресурси;
 - г. цялостната рискова стратегия, включително рисковия апетит на издателя и неговата рамка за управление на риска, включително подходящи политики и процедури, като се вземат предвид макроикономическата среда и неговия бизнес цикъл, и се посочва участието на ръководния орган по въпроси, свързани с управлението на риска;

- д. подходяща и ефективна рамка за вътрешен контрол, включително рамка за управление на риска и добре функциониращи механизми за вътрешен контрол, за да се гарантира съответствие с приложимите регулаторни изисквания, включително по отношение на управлението на резерва от активи;
 - е. политика за възнагражденията на издателите на значими ТОА, която е в съответствие с член 45, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2023/1114⁶;
 - ж. политиките и процедурите за установяване, предотвратяване, управление и оповестяване на конфликти на интереси в съответствие с член 32 от Регламент (ЕС) 2023/1114⁷;
 - з. мерки, които целят да гарантират, че индивидуалните и колективните оценки на пригодността на ръководния орган се извършват ефективно, че съставът на ръководния орган е подходящ и че ръководният орган изпълнява функциите си ефективно;
 - и. Рискава култура в съответствие с дял IV, раздел 7, която се отнася до осведомеността за рисковете и поведението по отношение на поемането на риск на издателя на ТОА;
 - й. корпоративна култура и ценности в съответствие с дял IV, раздел 8, които насърчават отговорно и етично поведение, включително кодекс за поведение или сходен инструмент;
 - к. правила, целящи да гарантират надеждността на системите за счетоводна и финансова отчетност, включително гарантиращи финансовия и оперативен контрол и спазването на закона и относимите стандарти.
21. При създаването, одобряването и контрола върху изпълнението на аспектите, изброени в точка 20, ръководният орган следва да гарантира, че бизнес моделът и правилата за управление отчитат всички рискове, на които издателят на ТОА е изложен или може да бъде изложен, както и рисковете, които те представляват или могат да породят за други лица и за средата. За тази цел издателите на ТОА следва да вземат предвид и всички относими рискови фактори, включително екологични, социални и управленски рискови фактори (ЕСУ), и да отчитат въздействието върху климата и други въздействия върху околната среда, причинени от потреблението на енергия на използваните механизми за консенсус и валидиране. Други ЕСУ фактори включват например правни рискове в областта на договорното или трудовото право, рискове, свързани с потенциални нарушения на правата на човека, или други ЕСУ фактори, които може да засегнат

⁶ Вж. РТС относно минималното съдържание на правилата за управление на политиката за възнагражденията за издатели на значими ТОА в съответствие с член 45, параграф 7, буква а) от Регламент (ЕС) 2023/1114.

⁷ Вж. РТС относно конфликта на интереси съгласно член 32, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2023/1114.

държавата, в която се намира третото лице доставчик на услуги, и способността му да предоставя договорените нива на обслужване.

22. Ръководният орган следва да контролира процеса на оповестяване, по-специално съгласно изискванията на член 30 от Регламент (ЕС) 2023/1114, и комуникациите с външните заинтересовани страни и компетентните органи.
23. Всички членове на ръководния орган следва да бъдат информирани за цялостната дейност, финансовото и рисковото състояние на издателя на ТОА, като се има предвид икономическата среда и бизнес цикъла, както и за взетите решения, които оказват значително въздействие върху издаването на ТОА и други съществени бизнес дейности.
24. Член на ръководния орган може да бъде отговорен за упражняването на вътрешен контрол по смисъла на дял V, при условие че не разполага с други мандати, които биха изложили на риск неговите дейности по вътрешен контрол и независимостта на функцията за вътрешен контрол.
25. Ръководният орган следва да наблюдава, да извършва периодични прегледи и да отстранява всички слабости, установени по отношение прилагането на процесите, стратегиите и политиките във връзка с отговорностите, посочени в тази точка. Рамката за управление и нейното прилагане подлежат на преглед и периодична актуализация, като се взема предвид принципа на пропорционалност, както е посочено допълнително в дял I. Когато върху издателя на ТОА оказват влияние съществени промени, следва да се извършва по-задълбочен преглед.
26. Когато издателите на ТОА са юридически лица, управлявани от едно-единствено физическо лице в съответствие с техните учредителни правила и националното законодателство, позоваванията в настоящите насоки на ръководен орган следва да се тълкуват като приложими към единственото лице, което отговаря за прилагането на алтернативни мерки, за да се гарантира стабилното и благоразумно управление на такъв издател и адекватното отчитане на правилата за управление.

2. Управленска функция на ръководния орган

27. Ръководният орган в управленската си функция следва да участва активно в дейността на издателя на ТОА и да взема разумни и информирани решения.
28. Ръководният орган в управленската си функция следва да отговаря за прилагането на стратегиите и политиките, определени от ръководния орган, и да обсъжда редовно изпълнението и целесъобразността на тези стратегии и политики с ръководния орган с контролна функция. Оперативното изпълнение може да се извършва от ръководния орган на издателя на ТОА.

29. Членовете на ръководния орган в управленската му функция следва да оспорват по конструктивен начин и да извършват критичен преглед на предложения, обяснения и информация, получени от служителите при упражняването на правомощията им за преценка и вземане на решения.
30. Когато е приложимо, ръководният орган в неговата управленска функция следва редовно, своевременно и изчерпателно да информира и докладва на управителния орган в неговата контролна функция цялата съответна информация, необходима за изпълнение на техните задължения, включително рисковете и други събития, засягащи дейността на издателя на ТОВА, например съществени решения относно бизнес дейностите, неговата организация и основни технологии, поетите рискове и спазването на мерките, свързани с рисковия апетит и стратегията по отношение на риска, рисковете, свързани с изпирането на пари и финансирането на тероризъм, инцидентите и докладването в областта на ИКТ, съществените загуби от операционен риск, ликвидността и резерва от активи и тяхното управление.

3. Контролна функция на ръководния орган

31. Без да се засягат отговорностите, възложени съгласно приложимото национално дружествено право, ръководният орган в контролната си функция следва да:
- а. упражнява надзор и наблюдение на вземането на решения и действията на управленско ниво и да упражнява ефективен контрол над ръководния орган в управленската му функция, включително контрол и внимателно следене на неговите индивидуални и колективни резултати и определянето и изпълнението на стратегията и целите на издателя на ТОВА;
 - б. оспорва по конструктивен начин и извършва критичен преглед на предложения и информация, предоставени от членове на ръководния орган с управленска функция, както и на неговите решения;
 - в. гарантира и оценява периодично ефективността на рамката за вътрешно управление на издателя на ТОВА, и предприема подходящи мерки за отстраняване на всички установени нередности;
 - г. контролира и наблюдава дали стратегическите цели, организационната структура и рисковата стратегия на издателя, неговия рисков апетит и рамката за управление на риска, както и другите политики (напр. политиката за инвестиции по отношение на резерва от активи) се изпълняват последователно;
 - д. наблюдава дали рисковата култура на издателя на ТОВА се прилага последователно;

- е. наблюдава изпълнението, актуализирането и ефективното прилагане на политиките и процедурите за установяване, предотвратяване, управление и оповестяване на конфликти на интереси в съответствие с член 32 от Регламент (ЕС) 2023/1114;⁸
- ж. контролира надеждността на финансовата информация и отчетност, както и рамката за вътрешен контрол, включваща ефективна и надеждна рамка за управление на риска;
- з. гарантира, че ръководителите на функциите за вътрешен контрол са в състояние да действат самостоятелно и, независимо от задължението да докладват на други вътрешни структури, бизнес линии или звена, могат да изразяват притесненията си и да предупреждават пряко ръководния орган в контролната му функция, при необходимост, когато неблагоприятното развитие на даден риск засяга или може да засегне издателя на ТОА;
- и. определя и наблюдава изпълнението на плана за вътрешен одит.

Дял III — Рамка за вътрешно управление

4. Организационна рамка и структура

4.1 Организационна рамка

- 32. Ръководният орган на даден издател на ТОА следва да осигури подходяща и прозрачна организационна и оперативна структура за издателя на ТОА и да разполага с писмено описание за нея. Структурата следва да насърчава и демонстрира ефективното и благоразумно управление на издателя на ТОА и на групата, когато е приложимо.
- 33. Ръководният орган следва да гарантира, че функциите за вътрешен контрол разполагат с подходящи финансови и човешки ресурси, както и с правомощия да изпълняват ефективно своята роля. Като минимум функцията за нормативно съответствие следва да осъществява дейността си независимо, включително да е налице подходящо разделение на задълженията. Линиите на докладване и разпределението на отговорностите следва да бъдат ясни, точно определени, изпълними и надлежно документирани. Документацията следва да се актуализира, когато е уместно.
- 34. Структурата на издателя на ТОА не трябва да възпрепятства способността на ръководния орган да наблюдава и управлява ефективно рисковете, пред които са изложени издателят на ТОА или групата, когато е приложимо, или способността на компетентния орган да упражнява ефективен надзор върху издателя на ТОА.

⁸ Вж. РТС относно конфликта на интереси съгласно член 32, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2023/1114.

35. Ръководният орган следва да преценява дали и по какъв начин съществените промени в структурата на групата, когато е приложимо, (напр. създаване на нови дъщерни предприятия, сливания и придобивания, продажба или ликвидация на части от групата, или външно развитие) оказват влияние върху стабилността на организационната рамка на издателя на ТОВА. Когато се установят слабости, ръководният орган следва да извърши всички необходими корекции възможно най-бързо.

4.2 Опознай своята структура

36. Ръководният орган следва да познава изцяло и да разбира правната, организационната и оперативната структура на издателя на ТОВА („опознай своята структура“), както и да гарантира, че тя е в съответствие с одобрената му бизнес и рисковата стратегия, както и рисковия му апетит, и е обхваната от неговата рамка за управление за риска.
37. Ръководният орган следва да гарантира, че структурата на издателя на ТОВА и, ако е приложимо, структурите в рамките на дадена група, са ясни, ефикасни и прозрачни за служителите, акционерите и другите заинтересовани страни, както и за компетентния орган.
38. Ръководният орган следва да управлява структурата на издателя на ТОВА, нейното развитие и ограничения и да гарантира, че структурата е обоснована и ефикасна и не води до неоправдана или неподходяща усложненост.
39. При създаването на подобни структури ръководният орган следва да е наясно с тях, тяхната цел и специфичните рискове, свързани с тях, и да гарантира, че звената за вътрешен контрол участват по подходящ начин. Тези структури следва да бъдат одобрени и поддържани само ако целта им е ясно определена и разбрана и ако ръководният орган е убеден, че са идентифицирани всички съществени рискове, включително за репутационния риск, че всички рискове могат да се управляват ефективно и да бъдат правилно отчитани, както и че има осигурен ефективен контрол. Колкото по-сложни са организационната и оперативната структура, и колкото по-големи са рисковете, толкова по-интензивен следва да бъде контрола на структурата.
40. Издателят на ТОВА, следва да вземе предвид при вземането на решения резултатите от оценката на риска, извършена с цел да се установи дали тези структури биха могли да се използват за цел, свързана с ИП/ФТ или други финансови престъпления, за да се гарантира, че издателят или секторът не са изложени на сериозен риск от ИП/ФТ. За целта издателите на ТОВА следва да вземат предвид най-малко следното:
- а. до каква степен юрисдикцията, в която ще бъде създадена структурата, изпълнява ефективно европейските и международните стандарти за данъчна прозрачност, борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма;
 - б. степента, в която структурата изпълнява ясна икономическа и законна цел;

- в. степента, в която структурата може да се използва за укриване на самоличността на крайния действителен собственик;
 - г. степента, в която причината, водеща към евентуалното създаване на дадена структура, дава повод за притеснение;
 - д. дали структурата може да попречи на подходящото наблюдение от страна на ръководния орган на издателя на ТОА или на способността на издателя да управлява свързания риск; както и
 - е. дали структурата създава пречки за осъществяването на ефективен надзор от страна на компетентните органи.
41. Във всеки случай издателите на ТОА не следва да създават непрозрачни или ненужно сложни структури, които нямат ясна икономическа обосновка или правна цел, или структури, които биха могли да породят безпокойство, че е възможно да са създадени за цел, свързана с финансови престъпления.
42. Издателите на ТОА следва да документират своите решения и да могат да ги обосноват пред компетентните органи.
43. Тези структури и дейности, включително тяхното съответствие със законодателството и професионалните стандарти, следва да подлежат на редовен преглед. Когато е установена функция за вътрешен одит, тя следва да извършва прегледа, следвайки рисков базирани подход.

5. Организационна рамка в контекста на група

44. Когато е приложимо, издателите на ТОА следва да гарантират, че правилата, процесите и механизмите за управление са последователни и добре интегрирани на ниво група. За тази цел издателите на ТОА следва да гарантират, че техните дъщерни предприятия, за които се прилага Регламент (ЕС) № 2023/1114, следва да прилагат сходни мерки, процеси и механизми, за да осигурят стабилни правила за управление в цялата група. Компетентните функции в рамките на издателя на ТОА и неговите дъщерни предприятия, за които се прилага Регламент (ЕС) 2023/1114, следва да си взаимодействат и да обменят данни и информация, както е уместно.
45. Въпреки че политиките и документацията могат да бъдат включени в отделни документи, издателите на ТОА следва да разгледат възможността за обобщаването им или реферирането им в един документ, отнасящ се до рамката за управление.

6. Възлагане на дейности на външни изпълнители⁹

46. Ръководният орган следва да одобрява, редовно да преразглежда и актуализира политиката за възлагане на дейности на външни изпълнители на издателя на ТОА, като гарантира, че подходящите промени са въведени своевременно.
47. Политиката за възлагане на дейности на външни изпълнители следва да вземе предвид въздействието на дейността по възлагане на дейности на външни изпълнители върху стопанската дейност на издателя на ТОА и рисковете, на които е изложена (напр. операционни рискове, включително правни, репутационни рискове и риск от концентрация).
48. Тази политика следва да включва договореностите за отчитане и наблюдение, които ще се прилагат от началото до края на споразумението за възлагане на дейности (включително процеса на надлежна проверка и оценката на риска, управлението и мониторинга на договореностите, прекратяването, плановете за действие при извънредни ситуации и стратегиите за прекратяване на споразумението).
49. Възлагането на функции на външни изпълнители не може да води до делегиране на отговорностите на ръководния орган. Издателят на ТОА остава изцяло отговорен и подотчетен за всички услуги и дейности, възложени на външни изпълнители, както и за управленските решения, произтичащи от тях. Съответно политиката за възлагане на дейности следва да поясни, че възлагането на дейности на външни изпълнители не освобождава издателя на ТОА от неговите правни и регулаторни отговорности.
50. В политиката следва да се посочи, че правилата за възлагане на дейности на външни изпълнители не трябва да затрудняват ефективния надзор над издателя на ТОА, осъществяван на място или дистанционно, и не трябва да възпрепятстват каквито и да е било надзорни ограничения, отнасящи се до услуги и дейности. Политиката следва също да обхваща вътрешногрупови споразумения за възлагане на дейности на външни изпълнители и да взема предвид всички специфични за групата обстоятелства, когато е целесъобразно.
51. Издателите на ТОА следва да извършват по всяко време достатъчно дейности и да не се превръщат в „празни черупки“ или „дружества — пощенски кутии“. За тази цел, те следва:
 - а. във всеки един момент да отговарят на всички условия за издаване на лиценза си, включително ръководният орган ефективно да изпълнява отговорностите си, посочени в раздел I от настоящите насоки;

⁹ Настоящият раздел следва да се чете във връзка с раздел 12.3 от настоящите насоки, когато е приложимо. Издателите на ТОА следва да се позоват, доколкото е приложимо, на насоките на ЕБО относно възлагането на дейности на външни изпълнители, като вземат предвид прилагането на принципа на пропорционалност.

- б. да запазват ясна и прозрачна организационна рамка и структура, която им позволява да гарантират спазването на правните и регулаторните изисквания, както е посочено в раздел 4;
- в. когато оперативните задачи на функциите по вътрешен контрол са възложени на външни изпълнители, да упражняват подходящ контрол и да са в състояние да управляват рисковете, произтичащи от възлагането на критични или важни функции на външни изпълнители; и
- г. да разполагат с достатъчно ресурси и капацитет, за да гарантират спазването на букви а) — в).

Дял IV — Рискава култура и бизнес поведение

7. Рискава култура

- 52. Разумната, надлежна и последователна рискава култура следва да бъде ключов елемент от ефективното управление на риска от издателите на ТОВА и да им дава възможност да вземат разумни и информирани решения, които са в съответствие с тяхната рискава стратегия и рисков апетит.
- 53. Издателите на ТОВА следва да разработят интегрирана рискава култура за цялото предприятие, основана на пълно разбиране и цялостен поглед върху рисковете, на които те са или биха могли да бъдат изложени, включително рисковете от екологичен, социален и управленски характер, рисковете за държателите на активи, за пазарите, операционните рискове, рисковете, свързани с изпирането на пари и финансирането на тероризма, ликвидните рискове и рисковете, свързани с инвестирането на резерва от активи, риска за самия издател на ТОВА, и начина, по който те се управляват, като се вземат предвид способността за поемане на риск на издателя на ТОВА, както и конфликтите на интереси, които могат да възникнат поради взаимосвързаността на участниците в крипто екосистемата.
- 54. Издателят на ТОВА следва да разработи рискава култура чрез политики, комуникация и обучение на персонала по отношение на дейностите, стратегията и рисковия профил на издателя на ТОВА и да адаптира комуникацията и обучението на персонала, така че да взема предвид отговорностите на персонала във връзка с поемането на риск и управлението на риска.
- 55. Персоналът следва да бъде напълно наясно със своите отговорности, свързани с управлението на риска. Управлението на риска не трябва да се ограничава до специалистите по управление на риска или функцията за вътрешен контрол. Бизнес линиите или звената под наблюдение на ръководния орган, следва да носят основната отговорност за ежедневното управление на рисковете в съответствие с политиките,

процедурите и контролните механизми на издателя на ТОА, като вземат предвид рисковия апетит и способността на издателя на ТОА за поемане на риск.

56. Устойчивата рискова култура следва да включва, но не е непременно ограничена до:

- а. Нагласа, зададена от ръководството: ръководният орган следва да отговаря за определянето и разпространяването на основните ценности и очаквания на издателя. Поведението на неговите членове следва да отразява тези ценности. Ръководният орган следва да допринася за предаването на основните ценности и очаквания на персонала. Персоналът следва да действа в съответствие с всички приложими законови и подзаконови актове и незабавно да съобщава за установено неспазване на разпоредби в или извън рамките на издателя (напр. на компетентния орган чрез процеса за подаване на сигнали за нарушения).
- б. Отчетност: относимите служители на всички нива следва да познават и разбират основните ценности на издателя на ТОА и, доколкото е необходимо за неговата роля, неговия рисков апетит и способност за поемане на риск. Те следва да са в състояние да изпълняват своите функции и да бъдат наясно, че ще бъдат подведени под отговорност за действията си във връзка със склонността за поемане на риск на издателя на ТОА.
- в. Ефективна комуникация и противопоставяне: разумната рискова култура следва да насърчава среда с открита комуникация и ефективно противопоставяне, в която процесите за вземане на решения насърчават широк спектър от гледни точки, да дава възможност за тестване на съществуващите практики, да стимулира конструктивно критично отношение сред персонала, и да насърчава създаването на условия за открита и конструктивна ангажираност в цялата организация.
- г. Стимули: подходящите стимули следва да играят ключова роля в съгласуването на склонността за поемане на риск с рисковия профил на издателя на ТОА и неговите дългосрочни интереси, по-специално за издателите на значими ТОА.

8. Корпоративни ценности и кодекс за поведение

57. Ръководният орган следва да разработи, приеме, спазва и насърчава високи етични и професионални стандарти, като взема предвид специфичните нужди и характеристики на издателя на ТОА, и да гарантира прилагането на тези стандарти (чрез кодекс за поведение или подобен инструмент). Той следва също така да следи за спазването на тези стандарти от страна на персонала. Ако е приложимо, ръководният орган може да приема и прилага изготвени от издателя на ТОА стандарти, приложими за цялата група, или общите стандарти, публикувани от асоциации или други относими организации.

58. Издателите на ТОА следва да гарантират, че няма дискриминация на персонала въз основа на пол, раса, цвят на кожата, етнически или социален произход, генетични белези, езици, религия или изповедание, политически или други убеждения, принадлежност към национално малцинство, имуществено състояние, рождение, увреждане, възраст или сексуална ориентация.
59. Политиките на издателите на значими ТОА следва да бъдат неутрални по отношение на пола¹⁰. Това включва, но не се ограничава до възнаграждения, политики за наемане на служители, планове за кариерно развитие и приемственост, достъп до обучение и възможност за кандидатстване по вътрешни обяви за свободни работни места. Издателите на ТОА следва да гарантират равни възможности¹¹ за всички служители, независимо от техния пол, включително по отношение на перспективите за професионално развитие, и да се стремят да подобрят представителството на по-слабо представения пол на длъжностите в рамките на ръководния орган. Издателите на ТОА следва да наблюдават тенденцията в разликата в заплащането на жените и мъжете.
60. Прилаганите стандарти следва да са насочени към подобряване на надеждността на правилата за вътрешно управление на издателя на ТОА и намаляване на рисковете, на които е изложено предприятието, по-специално операционния риск и репутационния риск, които могат да окажат значително отрицателно въздействие върху рентабилността и устойчивостта на издателя на ТОА чрез глоби, разходи за съдебни спорове, ограничения, наложени от компетентните органи, други финансови и наказателни санкции, и загуба на стойността на търговската марка и доверието на инвеститорите.
61. Ръководният орган следва да има ясни и документирани политики за това как се изпълняват тези стандарти. Тези политики следва да:
- а. напомнят на персонала, че всички дейности на издателя на ТОА следва да се извършват в съответствие с приложимото законодателство и с корпоративните ценности на издателя;
 - б. повишават осведомеността за рисковете чрез добра рискова култура в съответствие с дял IV, раздел 7 от насоките, като предават очакванията на ръководния орган, че дейностите няма да преминат отвъд определения рисков апетит и лимитите, определени от издателя на ТОА, както и съответните отговорности на персонала;

¹⁰ Вж. РТС относно минималното съдържание на правилата за управление на политиката за възнагражденията за издатели на значими ТОА в съответствие с член 45, параграф 7, буква а) от Регламент (ЕС) 2023/1114;

¹¹ Вж. също Директива 2006/54/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2006 г. за прилагането на принципа на равните възможности и равното третиране на мъжете и жените в областта на заетостта и професиите.

- в. определят принципите и предоставят примери за приемливо и неприемливо поведение, свързани най-вече с неправилна финансова отчетност и нарушения, икономически и финансови престъпления, включително, но и не само измама, изпиране на пари и финансиране на тероризма, и антитръстови практики, финансови санкции, подкупи и корупция, манипулиране на пазара, неправомерни продажби и други нарушения на законите за защита на потребителите, данъчни престъпления, извършени пряко или косвено;
 - г. разясняват, че в допълнение към спазването на правните и регулаторните изисквания и вътрешните политики, от персонала се очаква да действа честно и почтено и да изпълнява своите задължения с необходимите умения, грижа и старание;
 - д. гарантират, че персоналот е осведомен за възможните външни и вътрешни дисциплинарни мерки, правни действия и санкции, които могат да бъдат приложени при некоректно и неприемливо поведение.
62. Издателите на ТОА следва да наблюдават спазването на тези стандарти и да гарантират осведомеността на персонала, например като предоставят обучения.

Дял V — Рамка и механизми за вътрешен контрол

9. Рамка за вътрешен контрол

63. Издателите на ТОВА следва да развият и поддържа култура, която насърчава положително отношение към контрола на риска и нормативното съответствие в рамките на издателя, както и надеждна и всеобхватна рамка за вътрешен контрол. Съгласно тази рамка бизнес линиите или вътрешни звена на издателите на ТОВА следва да отговарят за управлението на рисковете, които възникват при извършването на техните дейности, и да въведат контролни механизми, които имат за цел да осигурят нормативно съответствие на вътрешните и външните изисквания. Като част от тази рамка издателите на ТОВА следва да разполагат с постоянна и ефективна вътрешна функция за нормативно съответствие с подходящи и достатъчни правомощия, статут и достъп до ръководния орган за изпълнението на своите задачи, както и с рамка за управление на риска. Когато това е пропорционално, като се вземат предвид критериите, изброени в дял I, издателите на ТОВА следва да имат и вътрешна функция по управление на риска и одит. Във всеки случай издателят на ТОВА следва да разполага с подходящи политики и процедури за управление на риска и одит.
64. Рамката за вътрешен контрол на съответния издател на ТОВА следва да бъде адаптирана на индивидуална основа към специфичните особености на неговата дейност, неговата сложност и свързаните рискове, като се вземе предвид, където е приложимо, контекста на групата. В контекста на групата съответният издател на ТОВА следва да организира обмена на необходимата информация по начин, който гарантира, че всеки ръководен орган, бизнес линия и вътрешно звено, включително всяка функция за вътрешен контрол, е в състояние да изпълнява своите задължения.
65. Рамката за вътрешен контрол следва да обхваща цялата организация, включително отговорностите и задачите на ръководния орган, и дейностите на всички бизнес линии и вътрешни звена, включително звената за вътрешен контрол, възложените на външни изпълнители дейности, използването на доставчици - трети лица и каналите за разпространение.
66. Рамката за вътрешен контрол на издателя на ТОВА следва да осигури:
- а. ефективни и ефикасни операции, включително по отношение на издаването на ТОВА;
 - б. адекватно установяване, измерване и редуциране на рисковете, включително операционния риск и риска, свързан с ИКТ, в съответствие с Регламент (ЕС) 2022/2554;
 - в. надеждността на финансовата и нефинансовата информация, която е докладвана както вътрешно, така и външно;

- г. надеждни административни и счетоводни процедури; и
- д. спазване на законовите и подзаконовите актове, надзорните изисквания и прилаганите от издателя на ТОА вътрешни политики, процедури, правила и решения.

10. Прилагане на рамка за вътрешен контрол

67. Ръководният орган следва да отговаря за установяването и наблюдението на адекватността и ефективността на рамката, процедурите и механизмите за вътрешен контрол и за контрола на всички бизнес линии и вътрешни звена, включително функциите за вътрешен контрол (като например функциите за нормативно съответствие, управление на риска и вътрешен одит, когато са създадени такива). Издателите на ТОА следва да създават, поддържат и актуализират редовно подходящи писмени политики, механизми и процедури за вътрешен контрол, които следва да бъдат одобрени от ръководния орган. Когато не е създадена функция за управление на риска, ръководният орган следва да отговаря за установяването, актуализирането и наблюдението на подходящи процедури и политики за управление на риска.
68. Издателят на ТОА следва да разполага с ясен, прозрачен и документиран процес на вземане на решения, както и с ясно разпределение на отговорностите и правомощията в неговата рамка за вътрешен контрол, включително неговите бизнес линии, вътрешни звена и функции за вътрешен контрол.
69. Издателите на ТОА следва да уведомят за тези политики, механизми и процедури целия персонал, както и всеки път, когато бъдат направени съществени промени.
70. Функциите за вътрешен контрол следва да проверяват дали политиките, механизмите и процедурите, определени в рамката за вътрешен контрол, се прилагат правилно в съответните им области на компетентност.
71. Функциите за вътрешен контрол следва редовно да представят на ръководния орган писмени доклади относно съществените нередности, които са установени. Тези доклади следва да включват, за всяка нова установена съществена нередност, съответните рискове, оценка на въздействието, препоръки и коригиращи мерки, които да бъдат предприети. Ръководният орган следва да предприеме последващи действия във връзка с констатациите на функциите за вътрешен контрол по навременен и ефективен начин и да изисква подходящи коригиращи действия. Следва да бъде въведена официална процедура за последващи действия въз основа на констатациите и предприетите коригиращи мерки.

11. Рамка за управление на риска

72. Като част от общата рамка за вътрешен контрол издателите на ТОВА следва да разполагат с холистична рамка за управление на риска за целия издател, която обхваща всички техни бизнес линии и вътрешни звена, включително функциите за вътрешен контрол, като отчитат изцяло икономическата същност на всички свои рискови експозиции, включително рисковете, които издателят на ТОВА създава за себе си, притежателите на активи, операционните рискове и рисковете, произтичащи от резерва от активи.
73. Рамката за управление на риска следва да дава възможност на издателя на ТОВА да взема напълно информирани решения относно всички рискове, на които той е или би могъл да бъде изложен, включително рисковете, свързани с ИКТ, в съответствие с Регламент (ЕС) 2022/2554 (DORA)¹² и раздел 12. Рамката за управление на риска следва да обхваща всички рискове, включително действителните рискове и бъдещите рискове, на които може да бъде изложен издателят на ТОВА. Рисковете следва да се оценяват от долу нагоре и от горе надолу, в рамките на бизнес линиите, вътрешните звена и между тях, като се използва съгласувана терминология и съвместими методологии на ниво издател на ТОВА и на консолидирано ниво, когато е приложимо. Всички относими рискове следва да бъдат включени в рамката за управление на риска, като се отделя подходящо внимание както на финансовите, така и на нефинансовите рискове, включително риска от концентрация, операционния, ИКТ, репутационния, правния, поведенческият риск, ЕСУ рисковете. Следва да се обърне внимание и на кредитния риск, пазарния риск, риска от концентрация и ликвидния риск, произтичащи от резерва от активите.
74. Рамката за управление на риска на даден издател на ТОВА следва да включва политики, процедури, рискови лимити и механизми за контрол на риска, които осигуряват подходящо, своевременно и непрекъснато идентифициране, измерване или оценка, наблюдение, управление, редуциране и докладване на рисковете на ниво бизнес линия, на ниво издател на ТОВА и група, когато е приложимо.
75. Рамката за управление на риска на издателя на ТОВА следва да предоставя конкретни насоки относно прилагането на неговите рискови стратегии. Тези насоки следва, ако е подходящо, да създават и поддържат вътрешни лимити, които съответстват на способността за поемане на риск, на рисковия апетит на издателя на ТОВА и да са съизмерими с неговото надеждно функциониране, оперативна устойчивост, финансова мощ, ликвидни нужди и стратегически цели. Рисковият профил на издател на ТОВА, следва да се поддържа в рамките на установените лимити. Рамката за управление на риска следва да гарантира, че когато възникнат нарушения на рисковите лимити, съществува определен процес за тяхното съобщаване и за справянето с тях, придружен от подходяща процедура за проследяване.

¹² Регламент (ЕС) 2022/2554 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 г. относно цифровата оперативна устойчивост на финансовия сектор: [Служба за публикации \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2022/2554/oj)

76. Рамката за управление на риска следва да подлежи на независим вътрешен преглед, например извършен от функцията за вътрешен одит, и на редовно преразглеждане съобразно способността за поемане на риск и рисковия апетит на издателя на ТОА.
77. Редовните и прозрачните механизми за докладване следва да бъдат определени така, че ръководният орган и всички относими звена в издателя на ТОА да могат да получават своевременно доклади, които са изготвени в точна, кратка, разбираема и съдържателна форма, и да могат да съобщят относимата информация за идентифициране, измерване или оценка, наблюдение и управление на рисковете. Рамката за докладване следва да бъде добре определена и документирана.
78. Ефективната комуникация и осведомеността по отношение на рисковете и рисковата стратегия са от решаващо значение за целия процес по управление на риска, включително процесите за преглед и вземане на решения, и помагат за предотвратяването на решения, които могат неволно да увеличат рисковите нива. Ефективното докладване на рисковете включва надеждно вътрешно разглеждане и съобщаване на рисковата стратегия и съответните данни за риска както хоризонтално в рамките на издателя на ТОА, така и нагоре и надолу в управленската йерархия.

12. Управление на операционния риск и оперативна устойчивост

79. Издателят на ТОА следва да разполага с подходяща рамка за управление на операционния риск и рамка за оперативна устойчивост. Това включва ефективни политики и процеси, за да може издателят да:
- а. идентифицира, преглежда, оценява, наблюдава, докладва и редуцира своевременно операционния риск; и
 - б. идентифицира и се защитава от заплахи и потенциални неуспехи, реагира и се адаптира, както и да може да се възстановява и да се учи от сътресенията, за да се сведе до минимум тяхното въздействие върху изпълнението на критични или важни функции¹³.
80. Ръководният орган на издателя на ТОА следва, като част от рамката за управление на риска, да одобрява стратегии, политики и процеси за управление на операционния риск и оперативната устойчивост, включително рисковия апетит по отношение на рамката за операционния риск и толерантността по отношение на риска при прекъсване на критични или важни функции¹⁴. Тези стратегии, политики и процеси следва да бъдат периодично преразглеждани и актуализирани, както е уместно.

¹³ Принципи на БКБН за оперативна устойчивост, март 2021 г., <https://www.bis.org/bcbs/publ/d516.pdf>

¹⁴ Толерантността към смущения е нивото на смущение от всякакъв вид операционен риск, което издателят е готов да приеме при редица сериозни, но реалистични сценарии.

81. Ръководният орган гарантира, че тези политики и процеси се прилагат ефективно, че са напълно интегрирани в цялостната рамка за управление на риска на издателя на ТОА, включително риска във връзка с използването на субекти — трети лица, и ефективно се съобщават на относимия персонал.
82. Издателят на ТОА следва ясно да определи отговорностите за системата за оценка и управление на операционния риск и оперативната устойчивост.
83. Издателят на ТОА следва да идентифицира експозициите си към операционен риск, да проследява съответните данни за операционния риск, включително данните за съществените загуби, и да извършва анализ на сценарии.
84. Издателят на ТОА следва да идентифицира своите критични операции, в съответствие със своя подход за оперативна устойчивост, и да картографира хората, технологиите, процесите, данните, инфраструктурата, третите лица, включително вътрешногруповите субекти, както и взаимовръзките и взаимозависимостите между тях, които са необходими за изпълнението на критични или важни функции в обичайна ситуация и при смущения.
85. Рамките за управление на операционния риск и оперативната устойчивост следва да бъдат обект на редовни прегледи, извършвани от вътрешни или външни одитори, които притежават необходимите знания за извършване на такива прегледи. Рамката за управление на операционния риск и рамката за оперативна устойчивост следва да бъдат изградени с достатъчни и адекватни човешки и технически ресурси. Системата за оценка на операционния риск и рамката за оперативна устойчивост на издателя на ТОА следва да бъдат напълно интегрирани в рамката за управление на риска на издателя.
86. Следва да бъде въведена система за докладване на ръководния орган, която осигурява адекватни доклади за операционния риск и оперативната устойчивост от относимите функции в рамките на издателя на ТОА. Издателят на ТОА следва да разполага с процедури за незабавно предприемане на подходящи действия, според случая.
87. Издателят на ТОА следва да идентифицира и оцени операционния риск, присъщ на дейностите, процесите и системите на издателя на АРТ, за да се увери, че присъщите рискове са добре разбрани.
88. Като се има предвид дял I относно прилагането на принципа на пропорционалност, издателят на ТОА следва да идентифицира, анализира и измерва редица сценарии, включително събития с малка вероятност и висока степен на сериозност, някои от които биха могли да доведат до сериозни загуби от операционен риск. Входящите данни за анализа на сценарии включват относимите вътрешни и външни данни за загубите, информация от самооценки, експертно становище, рамката за вътрешен контрол, ориентирани към бъдещето показатели, анализи на първопричините и рамката за процесите, според случая. Процесът на анализ на сценариите следва да се използва за разработване на набор от последици от потенциални събития, включително оценки на

въздействието за целите на управлението на риска, като допълва други инструменти, основани на исторически данни или текущи оценки на риска.

89. Като се вземе предвид дял I, издателите на ТОА могат да използват качествени подходи за оценка на риска, но издателите на значими ТОА следва да прилагат по-усъвършенстван подход, включително, когато е приложимо, използването на данни за вътрешни и външни загуби, за да предоставят информация за анализа на сценариите.

12.1 Одобряване на нови продукти, системи и процеси

90. Издателят на ТОА следва да разполага с политики и процедури за оценка и одобрение на нови продукти, процеси и системи, включително по отношение на ново издаване на ТОА и свързаните с това процеси и системи.
91. Процесът на одобрение следва да отчита всички рискове, включително правните рискове и рисковете, свързани с ИКТ, при пускането на нови продукти и при прилагането на нови процеси и системи, и да включва рисковете, свързани с хора, процеси, системи и външни събития.
92. Процесът на одобрение следва също така да взема предвид въздействието върху предоставянето на критични или важни функции и върху техните взаимовръзки и взаимозависимости, както и промените в профила на операционния риск на издателите на ТОА, включително промени в риска, свързан със съществуващи продукти или дейности, необходимите механизми за вътрешен контрол, процеси за управление на риска и редуциране на риска.
93. Издателят на ТОА следва да гарантира оценката на развитието на рисковете, свързани с нови продукти, системи и процеси, с течение на времето през целия жизнен цикъл на даден продукт, дейности или услуги.
94. Издателите на ТОА следва да разполагат със стабилна система за вътрешен контрол в съответствие с дял V и по отношение на нови продукти, процеси и системи, за да се гарантира, че издателят на ТОА осъществява ефикасни и ефективни операции, защитава своя резерв от активи, изготвя надеждна информация и спазва приложимите закони и разпоредби.

12.2 Управление на риска в областта на ИКТ

95. Издателите на ТОА следва да създадат рамка за управление на риска в областта на ИКТ в съответствие с изискванията, определени в Регламент (ЕС) 2022/2554. В това отношение издателите на ТОА следва да разполагат с рамка за вътрешно управление и контрол, която гарантира ефективно и разумно управление на рисковете в областта на ИКТ, за да се постигне високо ниво на оперативна устойчивост на цифровите технологии¹⁵.

12.3 Договорености със субекти — трети лица относно управлението на резерва от активи и инвестирането на резервните активи, попечителството на резервните активи, и когато е приложимо, публичното разпространение на токените, обезпечени с активи

96. Ръководният орган на издател на ТОА, който е сключил договорености със субекти — трети лица за управление на резерва от активи, за инвестиране на резервните активи, за попечителство на резервните активи и когато е приложимо, за публично разпространение на токените, обезпечени с активи, или планира да сключи такива договорености, следва да одобри, редовно да преразглежда и актуализира политика относно изискванията за оперативна надеждност на тези трети лица и да гарантира тяхното прилагане на индивидуална основа и, когато е приложимо, на нивото на цялата група.

97. Тази политика следва да включва основните фази от жизнения цикъл на договореностите със субекти — трети лица и да определя принципите, отговорностите и процесите във връзка с ползването на трети лица. По-специално политиката следва да обхваща най-малко:

- а. отговорностите на ръководния орган, включително неговото участие, ако е целесъобразно, в процеса на вземане на решения;
- б. включването на бизнес линии, функции за вътрешен контрол и участието на други лица по отношение на тези споразумения;
- в. планиране и структуриране на договорености с трети лица, включително определяне на бизнес изисквания по отношение на използването на трети лица;
- г. установяването, оценката и управлението на риска в съответствие с раздел 11;
- д. надлежни проверки на потенциални трети лица;

¹⁵ Вж. Регламент (ЕС) 2022/2554, ОВ L 333, 27.12.2022 г., стр. 1—79.

- е. политики и процедури за установяване, предотвратяване, управление и оповестяване на конфликти на интереси в съответствие с член 32 от Регламент (ЕС) 2023/1114;
 - ж. планиране на непрекъсваемостта на дейността и стратегии за прекратяване на отношенията, за да се гарантира оперативната устойчивост на издателя на ТОА в случай на неизпълнение или прекъсване на дейността на субект — трето лице, което оказва въздействие върху предоставянето на критични операции. В плановете си за непрекъсваемост на дейността и за прекратяване на отношенията издателят на ТОА следва да оцени заменяемостта на субекта — трето лице, който използва за критични операции, и други жизнеспособни алтернативи, които могат да улеснят оперативната устойчивост в случай на прекъсване на дейността при субект — трето лице, например повторно въвеждане на дейността в дружеството;
 - з. процеса на одобрение на нови договорености;
 - и. прилагането, наблюдението и управлението на тези договорености, включително текущата оценка на резултатите от работата на субектите — трети лица, за да се гарантира, че взаимоотношенията остават в рамките на рисковия апетит на издателя на ТОА и толерантността към смущения на прекъсване на критични операции и основни бизнес линии;
 - й. процедурите за уведомяване и реагиране на промени в договореност от страна на субекти — трети лица;
 - к. независимия преглед и одита на нормативното съответствие с правните и регулаторните изисквания и политики;
 - л. процесите за подновяване на споразумения със субекти — трети лица;
 - м. документацията и съхраняването на информация; и
 - н. стратегиите и процедурите за прекратяване, включително изискване за документиран план за изход за всяка договореност със субект - трето лице, когато такъв изход се счита за възможен, като се вземат предвид евентуалните прекъсвания на услугата или неочакваното прекратяване на договореността.
98. Издателите на ТОА следва да оценят потенциалното въздействие на договореностите със субекти — трети лица върху техния операционен риск и оперативна устойчивост в съответствие с раздел 12 и да вземат предвид резултатите от оценката, когато решават дали дадена функция следва да се изпълнява от субект — трето лице и следва да предприемат подходящи мерки, за да избегнат неоправдани допълнителни операционни рискове, преди да сключат тези договорености.

99. В рамките на оценката на риска издателят на ТОА следва също да вземе предвид очакваните ползи и разходи, свързани с предложената договореност, включително да претегли всички рискове, които могат да бъдат редуцирани или по-добре управлявани спрямо всички рискове, които могат да възникнат в резултат на предложената договореност, като вземе предвид най-малко мерките, прилагани от издателя на ТОА и от доставчика на услуги, за управление и ограничаване на тези рискове.
100. При извършване на оценката на риска преди да се разчита на субект — трето лице и по време на текущото наблюдение на резултатите от дейността на субекта — трето лице, издателят на ТОА следва най-малко да:
- а. идентифицира и класифицира съответните функции и свързаните с тях данни и системи по отношение на тяхната чувствителност и необходимите мерки за сигурност;
 - б. извърши задълбочен рисков базиран анализ във връзка с функциите и свързаните данни и системи, които обмисля да включи в договореността и да вземе мерки срещу потенциалните рискове, по-специално операционните рискове, включително рисковете, свързани с възлагането на подизпълнители, правните рискове, рисковете, свързани с ИКТ, рисковете, свързани с нормативното съответствие и репутационния риск, както и ограниченията по отношение на контрола, свързани с държавите, в които се или може да се предоставят услугите;
 - в. вземе предвид географските зависимости и управлението на свързаните рискове. Тези рискове могат да бъдат свързани с икономическата, финансовата, политическата, правната и регулаторната среда в юрисдикцията(ите), където ще се предоставя съответната услуга.
101. Преди да сключат споразумение със субект — трето лице и като имат предвид рисковете, включително операционните рискове и риска от контрагента, издателите на ТОА следва да гарантират в своя процес на подбор и оценка, че субектът — трето лице е подходящ.
102. Издателите на ТОА следва да гарантират, че субектът — трето лице разполага със задоволителна бизнес репутация, подходящи и достатъчни способности, експертен опит, капацитет, ресурси (напр. човешки, ИТ, финансови), организационна структура и, ако е приложимо, необходимото(ите) регулаторно(и) лиценз(и) или регистрация(и) за извършване на функцията по надежден и професионален начин, за да изпълни своите задължения в рамките на срока на проекта на договор.
103. Допълнителните фактори, които трябва да се вземат под внимание, когато се извършва надлежна проверка на потенциален субект — трето лице, включват, но не се ограничават до:

- а. неговия бизнес модел, естество, мащаб, сложност, финансово състояние и структура на собственост на групата;
 - б. дългосрочните отношения със субекта — трето лице, който вече е бил оценен и предоставя услуги за издателя на ТОА;
 - в. степента на заменяемост на услугата и доставчика на услугата, включително възможността за прекратяване на договореността със субект — трето лице и преминаване към друг доставчик на услуги или връщане на критичната услуга обратно в дружеството, или потенциалното въздействие на такава замяна върху критичните операции на издателя на ТОА;
 - г. дали субектът — трето лице е обект на надзор от компетентни органи, или не.
104. Издателите на ТОА следва да предприемат подходящи стъпки, за да гарантират, че третото лице действа по начин, който съответства на техните ценности и етичен кодекс.
105. Издателите на ТОА следва да гарантират по всяко време, че третото лице, която използват за публично разпространение на ТОА, спазва процедурите, гарантиращи спазването на задълженията във връзка с предотвратяването на изпирането на пари и финансирането на тероризма съгласно Директива (ЕС) 2015/849 и, когато е приложимо, Регламент (ЕС) 2023/1113 относно информацията, придружаваща преводите на средства и някои криптоактиви. В своите системи за вътрешен контрол субектът — трето лице, следва да гарантира непрекъснато спазване на задълженията във връзка с предотвратяването на изпирането на пари и финансирането на тероризма съгласно Директива (ЕС) 2015/849 и, когато е приложимо, Регламент (ЕС) 2023/1113 относно информацията, придружаваща преводите на средства и определени криптоактиви.

13. Функции за вътрешен контрол

106. Функциите за вътрешен контрол следва да включват ефективна и постоянна вътрешна функция за нормативно съответствие и, когато е целесъобразно и пропорционално, като се вземат предвид критериите, изброени в дял I, функция по управление на риска и функция за вътрешен одит. Когато издателите на ТОА не създават и не поддържат функция за управление на риска и функция за вътрешен одит, те следва да могат да докажат при поискване, че с приетите и прилагани политики и процедури на рамката за вътрешен контрол ефективно се постигат същите резултати, както с насоките, предвидени в настоящия дял V.
107. Издателите на значими ТОА се насърчават да създадат функции за вътрешно управление на риска и вътрешен одит. Когато издателят на ТОА не създаде вътрешна функция за управление на риска (ФУР) или функция за вътрешен одит (ФВО), отговорностите за тези звена, определени в настоящите насоки, се поемат от ръководния орган, който може да делегира оперативните задачи вътрешно или външно на доставчик

— трето лице, например под формата на споразумение за възлагане на дейности на външни изпълнители¹⁶.

13.1 Ръководители на функциите за вътрешен контрол

108. Ръководителите на функциите за вътрешен контрол следва да бъдат определени на подходящо йерархично ниво, което предоставя на ръководителя на функцията за контрол подходящите правомощия и статут, необходими, за да изпълнява своите отговорности. Ръководителят на функцията за нормативно съответствие и ръководителите на функцията за управление на риска и функцията за вътрешен одит, ако са създадени такива, следва да докладват и да се отчитат пряко пред ръководния орган, а тяхната работа следва да бъде обект на преглед от ръководния орган.
109. Когато е необходимо, ръководителите на звената за вътрешен контрол следва да могат да имат достъп и да се отчитат пряко на ръководния орган в контролната му функция, за да поставят проблемни въпроси и да го предупредят, когато е уместно, ако конкретни промени засягат или могат да засегнат издателя на ТОА. Това не следва да пречи на ръководителите на звената за вътрешен контрол да докладват също в рамките на стандартните отчетни линии.
110. Издателите на ТОА следва да разполагат с документиращи процедури за възлагане на позицията на ръководителя на функцията за вътрешен контрол, и за прекратяване на неговите или нейните отговорности. Във всеки случай ръководителите на функциите за вътрешен контрол не следва да бъдат отстранявани без предварителното одобрение на ръководния орган в контролната му функция, когато такава е установена.

13.2 Независимост на функциите за вътрешен контрол

111. За да може функциите за вътрешен контрол да се считат за независимо работещи, следва да бъдат изпълнени следните условия:
- а. техните служители не изпълняват никакви оперативни задачи, които попадат в обхвата на дейностите, които функциите за вътрешен контрол имат за цел да наблюдават и контролират, освен ако не се докаже, че с оглед на критериите, изброени в дял I за прилагането на принципа на пропорционалност, функциите за вътрешен контрол продължават да са ефективни. В този случай издателите на ТОА следва да преценят дали ефективността на техните функции за вътрешен контрол е компрометирана.
 - б. когато е целесъобразно, те са организационно отделени от дейностите, които следва да наблюдават и контролират;

¹⁶ Възлагането на дейности на външни изпълнители на оперативни задачи, свързани с нормативното съответствие, все още може да е възможно.

- в. възнагражденията на служителите от функцията за вътрешен контрол не трябва да бъдат свързани с изпълнението на дейностите, които функцията за вътрешен контрол наблюдава и контролира, и не следва да съществува възможност за компрометиране на тяхната обективност по друг начин¹⁷.

13.3 Ресурси на функциите за вътрешен контрол

112. Функциите за вътрешен контрол следва да разполагат с достатъчно ресурси. Като се има предвид прилагането на принципа на пропорционалност, посочен в дял I, те следва да разполагат с достатъчен брой квалифицирани служители с подходящи умения, знания и опит. Персоналът следва постоянно да поддържа квалификацията си и трябва да се обучава, ако е необходимо.
113. Функциите за вътрешен контрол следва да имат на разположение подходящи ИКТ системи и поддръжка с достъп до вътрешната и външната информация, необходима за изпълнението на техните задължения. Те следва да имат достъп до цялата необходима информация по отношение на всички бизнес линии и относимите дъщерни предприятия, поемащи рискове, и по-специално на тези, които потенциално могат да генерират съществени рискове за издателя на ТОА.

14. Функция за управление на риска

114. Когато е установена, функцията за управление на риска (ФУР) следва да обхваща издателя на ТОА в неговата цялост. ФУР следва да притежава достатъчни правомощия, статут и ресурси, като се вземат предвид критериите за пропорционалност, изброени в дял I, за да прилага политиките по отношение на риска и рамката за управление на риска, както е посочено в раздел 11.
115. Когато е необходимо, ФУР следва да има пряк достъп до ръководния орган в рамките на контролната му функция, когато такава е установена.
116. ФУР следва да има достъп до всички бизнес линии и други вътрешни звена, които имат потенциал да генерират риск.
117. Персоналът във ФУР следва да притежава достатъчно знания, умения и опит във връзка с техниките и процедурите за управление на риска, както и за пазарите и продуктите, и да има достъп до редовно обучение.

¹⁷ Вж. също Насоки на ЕБО за разумни политики за определяне на възнагражденията, достъпни на https://www.eba.europa.eu/sites/default/files/document_library/Publications/Guidelines/2021/EBA-GL-2021-04%20Guidelines%20on%20sound%20remuneration%20policies/Translations/1023109/GL%20on%20remuneration%20policies%20under%20CRD_BG.pdf.

118. Когато е установена, ФУР следва да бъде централен организационен елемент на издателя на ТОА, като е структурирана така, че да може да приложи политиките по отношение на риска и да контролира рамката за управление на риска. ФУР следва да играе ключова роля, като гарантира, че издателят на ТОА разполага с ефективни процеси за управление на риска. ФУР следва да участва активно във вземането на всички съществени решения, свързани с управлението на риска. Когато е приложимо, в дадена група ФУР в предприятието майка от Съюза следва да бъде в състояние да осигури цялостен поглед на ниво група върху всички рискове и да гарантира, че рисковата стратегия се спазва.
119. ФУР следва да предоставя относима независима информация, анализи и експертни оценки на рисковите експозиции и съвети относно предложения и решения, свързани с поемане на риск, които са взети от бизнес линии или вътрешни звена, и следва да информира ръководния орган относно това дали тази информация и съвети съответстват на рисковата стратегия на издателя на ТОА и неговия рисков апетит. ФУР може да препоръчва подобрения на рамката за управление на риска и коригиращи мерки за отстраняване на нарушения на политиките, процедурите и лимитите по отношение на риска.

14.1 Роля на ФУР при изготвянето на рисковата стратегия и решения

120. Участието на ФУР в процесите по вземане на решения следва да гарантира, че съображенията, свързани с риска, се вземат предвид по подходящ начин. Въпреки това отговорността за взетите решения следва да продължи да се поема от бизнес звената и вътрешните звена, и най-вече от ръководния орган.

14.2 Роля на ФУР при извършване на съществени промени

121. Преди да бъдат взети решения относно съществени промени в процеси или системи или да бъдат сключени извънредни сделки, ФУР следва да участва в оценката на въздействието на тези промени и извънредни сделки върху цялостния риск за издателя на ТОА и групата и да докладва констатациите си пряко на ръководния орган, преди да е взето решение.
122. ФУР следва да оцени как установените рискове биха могли да повлияят на способността на издателя на ТОА да управлява рисковия си профил и рисковете, свързани с резерва от активи.

14.3 Роля на ФУР при идентифициране, измерване, оценка, управление, редуциране, наблюдение и докладване на рисковете

123. ФУР следва да гарантира, че рамката за управление на риска се прилага по правилен начин и че всички рискове са идентифицирани, оценени, измерени, наблюдавани, управлявани и докладвани по подходящ начин от относимите звена на издателя на ТОВА.
124. ФУР следва да гарантира, че идентифицирането и оценката не са базирани само на количествена информация или изходни данни от модела, но и да вземе предвид също качествени подходи. ФУР следва да информира ръководния орган за използваните допускания и потенциалните недостатъци, инструментите и методите за количествено определяне на риска, включително моделите и анализите.
125. ФУР следва да гарантира, че се извършва преглед на сделките със свързани лица и че рисковете, които те създават за издателя на ТОВА, са идентифицирани и оценени по подходящ начин.
126. ФУР следва да гарантира, че всички идентифицирани рискове са обект на ефективно наблюдение от страна на бизнес звената или вътрешните звена.
127. ФУР следва редовно да наблюдава настоящия рисков профил на издателя на ТОВА и да го разглежда внимателно в контекста на стратегическите цели и рисковия апетит и да докладва резултатите, за да позволи на ръководния орган в управленската му функция да взема решения, а на ръководния орган в контролната му функция да отправя конструктивни критики.
128. ФУР следва да анализира тенденциите и да разпознава нови или нововъзникващи рискове, както и повишен риск, дължащ се на променящите се обстоятелства и условия. Тя следва също така да извършва редовен преглед на актуалните рискови резултати спрямо предходни прогнози (т.е. бек-тестване), с цел оценяване и подобряване на точността и ефективността на методите за оценка на риска и процесите за управление на риска.
129. ФУР следва да оценява възможните начини за редуциране на идентифицираните рискове. Докладите до ръководния орган следва да включват предложения за подходящи действия за редуциране на риска.

14.4 Роля на ФУР при изготвянето на параметрите на рисковия апетит и лимитите

130. ФУР следва да оценява независимо нарушенията на рисковия апетит и лимитите. ФУР следва да информира съответните бизнес или вътрешни звена и ръководния орган, и да препоръча възможни коригиращи действия. Когато нарушението е съществено, ФУР следва да докладва пряко на ръководния орган в контролната му функция, без да се засяга възможността ФУР да докладва на други вътрешни функции.
131. ФУР следва да изпълнява ключова роля, като гарантира, че въз основа на нейна препоръка се взема решение на съответното ниво, което се спазва от съответните бизнес звена и се докладва по подходящ начин на ръководния орган и комитета по риска, ако е създаден такъв.

14.5 Ръководител на функцията за управление на риска

132. Ръководителят на ФУР, когато е определен такъв, следва да бъде отговорен за предоставянето на изчерпателна и разбираема информация относно рисковете и да консултира ръководния орган, като му дава възможност да разбере общия рисков профил на издателя на ТООА. Когато не е установена независима функция, отговорностите на ръководителя на функцията по управление на риска се поемат от персонала, на когото са възложени процедурите за управление на риска, или пряко от членовете на ръководния орган.
133. Ръководителят на ФУР следва да притежава достатъчен опит, независимост и йерархично предимство да оспорва решения, които засягат рисковата експозиция на даден издател на ТООА. Ако ръководителят на ФУР не е член на ръководния орган, като се има предвид принципа на пропорционалност, определен в дял I, издателят на ТООА следва да назначи независим ръководител на ФУР, който няма задължения към други функции и докладва пряко на ръководния орган. Като се вземе предвид принципа на пропорционалност, посочен в дял I, когато не е оправдано да се назначи лице, което да е заето само с ролята на ръководител на ФУР, тази функция може да се обедини с функцията на ръководителя на функцията за нормативно съответствие, или може да се извършва от друг висш служител, при условие че няма конфликт на интереси между изпълняваните задачи. Във всички случаи това лице следва да има достатъчни правомощия, статут и независимост (напр. ръководител на правен отдел).
134. Ръководителят на ФУР следва да може да оспорва решения, взети от ръководството на издателя и неговия ръководен орган, а основанията за възраженията следва да бъдат официално документирани. Ако издател на ТООА желае да предостави на ръководителя на ФУР правото на вето върху решения (напр. кредитно или инвестиционно решение или определянето на лимит), взети на нива, по-ниски от ръководния орган, той следва да

определи обхвата на такова право на вето, процедурите за съобщаване или обжалване, и какво ще бъде участието на ръководния орган.

135. Издателите на ТОА следва да установят по-строги процедури за одобрение на решения, по които ръководителят на ФУР е изразил отрицателно становище. Ръководният орган в контролната му функция следва да може да комуникира пряко с ръководителя на ФУР по ключови проблеми, свързани с риска, включително разработки, които могат да бъдат несъвместими с рисковата стратегия и рисковия апетит на издателя на ТОА, а ръководителят на ФУР следва да може да докладва съществени опасения пряко на ръководния орган в управленската му функция.

15. Функция за нормативно съответствие

136. Издателите на ТОА следва да създадат постоянна и ефективна функция за нормативно съответствие, за да управляват рисковете, свързани с нормативното съответствие, и да назначат лице, което да отговаря за тази функция във всички сфери на дейност на издателя на ТОА (служител, отговорен за нормативното съответствие).
137. Ролята на служител, отговарящ за нормативното съответствие, като се взема предвид принципа на пропорционалност, както е посочено в дял I, може да се комбинира с ръководителя на ФУР или, когато не е пропорционално да се назначи лице, което е посветено само на тази функция, може да бъде изпълнявана от друг висш служител (напр. ръководител на правен отдел), при условие че няма конфликт на интереси между изпълняваните задачи.
138. Персоналът в рамките на функцията за нормативно съответствие следва да притежава достатъчно знания, умения и опит във връзка с нормативното съответствие и съответните процедури и да има достъп до редовно обучение.
139. Ръководният орган в контролната си функция следва да контролира прилагането на добре документирана политика относно нормативното съответствие, която следва да бъде съобщена на целия персонал. Издателите на ТОА следва да въведат процес за редовна оценка на промените в законовите и подзаконовите актове, приложими по отношение на техните дейности.
140. Функцията за нормативно съответствие следва да съветва ръководния орган във връзка с мерки, които трябва да бъдат предприети, за да се гарантира нормативното съответствие с приложимите закони, правила, разпоредби и стандарти, и да оценява възможното въздействие на промените в правната или регулаторната среда върху дейностите и рамката за нормативно съответствие на издателя на ТОА.
141. Функцията за нормативно съответствие следва да гарантира, че наблюдението на нормативното съответствие се извършва чрез структурирана и добре определена програма за наблюдение и че се спазва политиката относно нормативното съответствие.

Функцията за нормативно съответствие следва да докладва на ръководния орган и да уведомява, ако е уместно, ФУР относно риска на издателя на ТОА, свързан с нормативно съответствие и неговото управление. Функцията за нормативно съответствие и ФУР следва да си сътрудничат и да обменят информация, ако е уместно, за извършване на съответните си задачи. Констатациите на функцията за нормативно съответствие следва да бъдат взети под внимание от ръководния орган и ФУР в рамките на процесите на вземане на решения.

142. Издателите на ТОА следва да предприемат подходящи действия срещу вътрешно или външно поведение, което би могло да улесни или да даде възможност за измама или финансови престъпления и нарушения на дисциплината (напр. нарушения на вътрешни процедури, нарушения на лимити).

16. Функция за вътрешен одит

143. Когато е създадена, функцията за вътрешен одит (ФВО) следва да бъде независима и да разполага с достатъчно правомощия, статут и ресурси. По-специално издателите на ТОА следва да гарантират, че квалификацията на членовете на персонала на ФВО и ресурсите на ФВО, по-специално нейният разполагаем инструментариум за одит и методи за анализ на риска, са подходящи за размера и местоположението на издателя на ТОА, както и за естеството, мащаба и сложността на рисковете, свързани с бизнес модела, дейностите, рисковата култура и рисковия апетит на издателя на ТОА.
144. ФВО следва да бъде независима от одитираните дейности. Поради това ФВО не трябва да се обединява с други функции.
145. Въз основа на рисков базирен подход ФВО следва да извършва независим преглед и да удостоверява по обективен начин, че всички дейности и звена на издателя на ТОА, включително дейности, възложени на субекти — трети лица, са в съответствие с политиките и процедурите на издателя на ТОА, и с външните регулаторни изисквания.
146. ФВО не следва да участва в създаването, подбора, установяването и прилагането на специални политики, механизми, процедури или рискови лимити. Същевременно това не следва да пречи на ръководния орган в управленската му функция да изисква принос от вътрешния одит по въпроси, свързани с риска, вътрешния контрол и спазването на приложимите правила.
147. ФВО следва да оцени дали рамката за вътрешен контрол на издателя на ТОА, както е посочено в дял V, е едновременно ефективна и ефикасна. По-специално ФВО следва да оцени:
- a. целесъобразността на рамката за управление на издателя на ТОА;

- б. дали съществуващите политики и процедури продължават да бъдат адекватни и отговарят на правните и регулаторните изисквания, както и на рисковата стратегия на издателя на ТОА и неговия рисков апетит;
 - в. дали процедурите са в съответствие с приложимите закони и подзаконови актове и решенията на ръководния орган;
 - г. дали процедурите са приложени правилно и ефективно (напр. дали сделките са в съответствие с изискванията, нивото на риска, който действително е поет, и др.);
 - д. адекватността, качеството и ефективността на извършените проверки и докладването, проведено от бизнес звената (първа линия на защита), и звената, отговарящи за управлението на риска и нормативното съответствие.
148. ФВО следва да проверява по-специално надеждността на процесите, гарантиращи надеждността на методите и техниките на издателя на ТОА за количествено определяне на риска, включително моделите. ФВО следва също така да оцени качеството и използването на качествените инструменти за идентифициране и оценка на рисковете и предприетите мерки за редуциране на риска.
149. ФВО следва да разгледа адекватността на процесите за разработване на бели книги, тяхното одобрение и процесите, по които ТОА се предлагат на обществеността.
150. ФВО следва да има безпрепятствен достъп до всички регистри, документи, информация и сгради на издателя на ТОА. Това следва да включва достъп до информационни системи за управление и протоколи от заседанията на всички комитети и органи, отговарящи за вземането на решения.
151. ФВО следва да се придържа към националните и международните професионални стандарти. Пример за посочените тук професионални стандарти са стандартите, установени от Института на вътрешните одитори.
152. Вътрешен одит следва да се извършва в съответствие с одитен план и подробна одитна програма въз основа на рисково базиран подход.
153. План за вътрешен одит следва да се изготвя най-малко веднъж годишно въз основа на годишните цели за контрол на вътрешния одит. Планът за вътрешен одит следва да бъде одобрен от ръководния орган.
154. Всички препоръки от одита следва да бъдат предмет на официална процедура за последващи действия от страна на съответните нива на управление, да бъдат съобщени на ръководния орган на издателя на ТОА и да бъдат предоставени на компетентния орган, за да се гарантира и докладва за тяхното ефективно и своевременно изпълнение.

Дял VI — Управление на непрекъсваемостта на дейността

155. Без да се засягат приложимите изисквания съгласно DORA, издателите на ТОА следва да определят, като част от изпълнението на своята политика и планове за непрекъсваемост на дейността, установени в съответствие с член 34, параграф 9 от Регламент (ЕС) 2023/1114, стабилно управление на непрекъсваемостта на дейността и планове за реагиране и възстановяване, за да гарантират способността си да функционират постоянно, да се справят с инциденти, които биха могли да нарушат извършването на критични операции в съответствие с рисковия апетит и поносимостта на издателя на ТОА към прекъсване и да ограничат загубите и прекъсването на предоставянето на услуги в случай на сериозни смущения в дейността. Издателите на ТОА могат да създадат специфична независима функция за непрекъсваемост на дейността, като вземат предвид критериите за пропорционалност, посочени в дял I.
156. Дейността на издателя на ТОА зависи от няколко основни ресурса (напр. ИТ системи, включително облачни услуги, комуникационни системи, основен персонал и сгради). Целта на управлението на непрекъсваемостта на дейността е да се намалят операционните, финансовите, правните, репутационните и другите материални последици в резултат на бедствие или продължително прекъсване използването на тези ресурси и произтичащото от това нарушаване на обичайните процедури за работа на издателя на ТОА. Други мерки за управление на риска могат да бъдат използвани за намаляване на вероятността от такива инциденти или прехвърляне на техните финансови последици към трети лица (напр. чрез застраховка).
157. С цел да създаде надежден план за управление на непрекъсваемостта на дейността, издателят на ТОА следва да анализира внимателно рисковите фактори за и излагането на дейността му на сериозни смущения на дейността и да оцени (количествено и качествено) тяхното потенциално въздействие, като използва вътрешни и/или външни данни и сценариен анализ. Този анализ следва да тества способността на издателя на ТОА да извършва критични операции в условия на прекъсване и следва да обхваща всички бизнес линии и вътрешни звена, включително ФУР или процедурите за управление на риска, и следва да взема предвид тяхната взаимозависимост. Резултатите от анализа следва да допринесат за определяне на приоритетите и целите за възстановяване на издателя на ТОА.
158. Въз основа на горепосочения анализ издателят на ТОА следва да въведе:
- a. планове за действие при извънредни ситуации и за непрекъсваемост на дейността, за да гарантира, че издателят на ТОА реагира по подходящ начин в спешни случаи и е в състояние да поддържа най-важните дейности, ако има нарушение на обичайните му процедури на работа;

- б. планове за възстановяване на критични ресурси и критични или важни функции, за да се възстанови от смущения и да се даде възможност на издателя на ТОА, да се върне към обичайните бизнес процедури в подходящ срок. Всякакъв остатъчен риск от потенциалното прекъсване на дейността следва да съответства на рисковия апетит на издателя на ТОА.
 - в. за други дейности или когато е невъзможно да се осигури непрекъсваемостта на критични основни функции, издателите на ТОА следва да разполагат с процедури за своевременно възстановяване на данните и функциите и своевременно възобновяване на техните дейности.
159. Плановете за действие при извънредни ситуации, непрекъсваемост на дейността и за възстановяване следва да бъдат документирани и да се прилагат внимателно. Документацията следва да е достъпна в рамките на бизнес линиите, вътрешните звена и ФУР за персонала, отговарящ за процедурите за управление на риска, и да се съхранява в системи, които са физически отделени и леснодостъпни в случай на извънредни ситуации. Следва да се осигурява подходящо обучение. Плановете следва да бъдат редовно тествани и актуализирани. Всички трудности или проблеми, възникващи по време на тестовете, следва да се документират и анализират, а плановете съответно да се преразглеждат.

Дял VII — Прозрачност

160. Стратегиите, политиките и процедурите следва да бъдат сведени до знанието на целия персонал на издателя на ТОА. Персоналът следва да разбира и спазва политиките и процедурите, които се отнасят до неговите задължения и отговорности.
161. В съответствие с това ръководният орган следва да информира и редовно да осведомява относимия персонал относно новостите в стратегиите и политиките на издателя на ТОА по ясен и съгласуван начин, най-малкото в степента, необходима за изпълнение на конкретните им задължения. Това може да бъде направено чрез писмени насоки, наръчници или други средства.